

MOC DUCHOVNÍCH MUŽŮ – 14. I TI NEJLEPŠÍ OBČAS SELŽOU

Drazí bratři a sestry, vážení přátelé, milí hosté,
přeji Vám všem milost a pokoj ve jménu naše Pána Ježíše Krista.

Když jsme se viděli naposledy, připomínal jsem důležitost vůdcovské či leaderovské úlohy, kterou sehrál Jozue v dobývání Zaslíbené země pro svůj národ. Spočívala předně v tom, že **plynule navázal na Mojžíše**, v jehož blízkosti dozrál a dorostl do vůdce národa, také že se mu podařilo v nové generaci **roznítit dávnou vizi získat Bohem darovanou zemi**. Nakonec jsme si o něm i říkali, že **za jeho působení** byly Izraelské kmeny patrně **nejvíce soudržné v celé své historii**. Proti Jozuovi nikdo nepovstal a musel řešit jenom jeden závažný problém. A o něm si dnes řekneme, protože na tom příběhu zjistíme, že **i ti nejlepší vedoucí občas selžou**.

Nahlédněme do knihy Jozue 7:1-12, kde stojí psáno:

*Izraelci se při provádění klatby dopustili zpronevěry. Akán, syn Karmího, syna Zabdího, syna Zerachova z pokolení Judova, vzal něco z věcí propadlých klatbě. Proto vzplanul Hospodin proti Izraelcům hněvem. Jozue vyslal muže z Jericha do Aje, který byl u Bét-ávenu, na východ od Bét-elu, a řekl jim: „Jděte do té země na výzvědy!“ Muži tedy šli na výzvědy do Aje. Když se vrátili k Jozuovi, hlásili mu: „Není třeba, aby táhl všechen lid. Ať vytáhnou jen dva nebo tři tisíce mužů a přepadnou Aj. Nezatěžuj tím všechen lid, vždyť jich je málo.“ I vydalo se tam z lidu na tři tisíce mužů, ale museli před ajskými muži utéci. Ajští mužové z nich pobili asi třicet šest mužů. Pronásledovali je před branou až k lomům a na stráni je pobíjeli. **Lid ztratil odvahu, rozplynula se jako voda.** Tu roztrhl Jozue své roucho, padl před Hospodinovou schránou tváří k zemi, ležel tak až do večera spolu s izraelskými staršími a házeli si prach na hlavu. Jozue lkal: „Ach, Panovníku Hospodine, proč jsi vlastně převedl tento lid přes Jordán? Chceš nás vydat do rukou Emorejců, aby nás zahubili? Kéž bychom byli raději zůstali na druhé straně Jordánu! Dovol prosím, Panovníku, co mám říci, když se Izrael dal na útěk před svými nepřáteli? Až to uslyší Kenaanci a ostatní obyvatelé země, obklíčí nás a vyhladí naše jméno ze země. Co pak učiníš pro své veliké jméno?“ Hospodin řekl Jozuovi: „Vstaň! Co je s tebou, že jsi padl na tvář? Izrael zhřešil. Přestoupili mou smlouvu, kterou jsem jim vydal. Vzali z věcí propadlých klatbě, kradli, zatajili to a uložili mezi své věci. Proto nemohou Izraelci před svými nepřáteli obstát a obracejí se před svými nepřáteli na útěk, protože sami propadli klatbě. Nebudu už s vámi, jestliže ze svého středu nevymýtíte to, co propadlo klatbě...“*

Když si přečteme, co tomuto textu předchází a co po něm následuje, těžko se nám o něm bude mluvit. Nejen mnozí čtenáři, nýbrž i kazatelé se citlivému tématu vyhlazení celého města vyhýbají. **Jednoduše si s ním nevíme rady** a nemá cenu všechno „zduchovňovat“, protože nešlo o mírumilovné zabránění, nýbrž skutečné vyhlazení všeho živého v Jerichu.

Jsou to drsné reálie v drsné době. Budeme-li upřímní a porozhlédneme-li se po současných vojenských konfliktech, v čem se od té doby vlastně liší?

Izraelci měli v Jerichu, jak už bylo řečeno, **všechno krom domu nevěstky Rachab, vybít jako klaté – neušetřit ani lidi, ani dobytek, ani majetek Jericha**. Pouze zlaté a stříbrné nádoby měly později sloužit v Hospodinově stanu setkávání.

Upřímně řečeno asi nedokážeme vyjádřit, proč Hospodin po Izraelcích vyžadoval tak drsný úkol. To jediné, co snad k tomu snad můžeme dodat, je skutečnost, že tehdy se v oblasti na oltářích místním božstvům obětovali děti i dospělí, do základů hradeb či bran se zakopávaly ostatky obětovaných synů a děly se i jiné nezřízenosti spojené s duchovním pozadím. Právě to mohlo rozložit soudržnost Izraelských kmenů – pokud by se snad původní obyvatelstvo spojilo s Izraelci a přeneslo na ně své zvyky. Nakonec to přece už Mojžíš několikrát připomínal, že se Izrael nemá spojovat s okolními národy.

Je tedy poctivé si přiznat, že některé věci jednoduše vyložit neumíme nebo jim ne zcela rozumíme či nám to dělá problémy.

Přesto nám dnešní příběh říká hned na začátku něco důležitého – **mezi Izraelci byl někdo, kdo si přivlastnil něco, co se Bohu nelíbilo** a co mělo být vymýceno. V celém Gilgálu o tomto prohřešku věděl jenom zloděj – Akána, který si těch pár věcí zahrabal pod svůj stan. A najednou jako by se příběh odvíjel pozpátku – pointu budoucí porážky u Aje známe, postupně dojdeme k té porážce. Nicméně souvislosti pochopíme až po porážce.

Izraelci pod Jozuovým vedením **zažijí zázračné dobytí Jericha – jeho hradby samy padnou**. Vše se zdá být najednou tak snadné. Místní vládci z nich mají strach. **Jozue se ukáže jako geniální stratég** – chce zaútočit na nedaleké malé město Aj, aby roztrhl Kenaanské síly ve dvě a pak je postupně zničil.

Nejspíš jsou si Izraelci po zázračném dobytí Jericha **tak sebejistí, že se přestávají dotazovat Boha na další kroky a přestanou na Boha spoléhat**. Jozue pošle z Jericha zvědy k blízkému městu Aj. Předpokládám, že posílá zkušené muže a ti hned hlásí, že je to „pohodová kampaň“ – neposílej všechny, šetři je, na to stačí tak dva-tři tisíce mužů.

- *Znáte to také? Něco se povedlo a vy jste si tak sebejistí, že do dalšího kroku jdete bez rozmyslu, bez rady, protože se to zdá být tak snadné...*

Všimněme si, že nikdo z nich, dokonce ani Jozue, se neptá Hospodina, zda se ohledně Aje rozhodli správně. A tady narážíme na Jozuovo selhání jako vedoucího.

Je pozoruhodné, že se **ve starověkých i novověkých dějinách něco podobného opakuje** – spoléhání Izraelských králů na nevhodné spojence. Nebo selhání novodobého vedení výzvědné služby a armády v roce **1973** – na začátku **Jom Kipurrové války**, nebo **2023**, kdy se situace po padesáti letech opakovala tentokrát s Hamásem.

Jak nešťastná kampaň kolem Aje dopadla víme. Izraelci pohořeli, museli utéct a 36 jich bylo zabito. A navíc: *Lid ztratil odvahu, rozplynula se jako voda.* Stačil jeden jediný malý neúspěch, jenom 36 zabitých bojovníků, a odvaha lidu byla ta tam...

- *Co neúspěch udělá s tebou? Jak na něj reaguješ? Je důvodem věci vzdát, nebo tě naopak vyhecuje a pokusíš se v započatém díle pokračovat? Jaké jsou tvé další kroky?*

Možná si byl Jozue vědom svého selhání. V tomto případě spoléhal víc na zkušenost svých zvědů než na Boží vedení. Po zázračném vítězství nad Jerichem pozbyl to, co dnes nazýváme „předběžnou opatrností“.

Po porážce udělá Jozue to nejlepší, co může: **pokoří se a s ním i starší lidu.** A konečně se začne doptávat Boha, jak tomu neúspěchu má porozumět.

- *Zažili jste to také? Do něčeho jste se pustili, pohořeli jste a teprve po té jste se ptali, jestli jste do toho měli jít?*

Boží odpověď Jozuovi je zvláštní: „*Proč padáš na tvář? Izrael zhřešil.*“

Jako fakt?! Izrael zhřešil?! My přece víme, že tím jediným provinilcem je Akána! Samozřejmě to krom Hospodina a čtenáře příběhu v danou chvíli nikdo jiný neví, jenže právě na tomhle příběhu **je vidět vzájemná propojenost Izraelské pospolitosti.** Pokud padne jeden, padají s ním všichni, nebo ještě jinak řečeno:

Jeden spravedlivý dokáže podržet celý národ, jeden hříšník dokáže celý národ srazit na kolena.

Nám to vzdáleně připomíná slova apoštola Pavla, který **společenství či komunitu připodobňuje k lidskému tělu** – každý úd má svůj důležitý úkol, každého je zapotřebí a když něco nefunguje tak, jak má, doplácí na to celé tělo. I proto je dobré pečovat o vzájemné vztahy, provázanost, starat se jeden o druhého, protože jedině tak si můžeme navzájem pomoci, případně varovat jeden druhého před neuváženými kroky.

- *Co si z dnešního příběhu můžeme vzít za praktické ponaučení?*

Předně to, že **i ten nejlepší vedoucí může v určité chvíli selhat**, může neodhadnout situaci, může zaváhat či mít přehnané sebevědomí. A proto mají mít po svém boku moudré rádce.

Jozue byl natolik zralý a pokorný, že neúspěch lidu vzal před Bohem na sebe, nevyčlenil se od svého lidu, byl v tom s ním (mimoходом, měl dobrého učitele, Mojžíše). Nyní čeká na Boží vedení a pomoc při vyřešení situace. Mám za to, že i v tom spočívala Jozuova moc – **být součástí lidu a byl ochoten se poučit**.

Také že se opravdu vyplatí **držet se instrukcí**, které jsme před nějakým úkolem dostali – zejména když nám je dal Bůh či někdo se situací obeznámený.

Dále, že **každá (tedy i špatná) situace má vždycky nějaké řešení** – Hospodin se svým lidem pro jedno selhání neskončí, a vede Jozuu a lid k tomu, aby problém vyřešili. Aby poté mohli pokračovat v získávání země.

Začtvrté, že ve společenství, v komunitě, dokonce i v rodině **skutečně záleží na každém jedinci** – tedy i na tom nejslabším článku. **Jeden spravedlivý dokáže ostatní podržet a povznést, jeden hříšník dokáže ostatní srazit na kolena**.

Mějme to tedy na paměti, prosím, ve vztazích, v nichž jsme zapojeni. **V těžkých chvílích můžeme podržet někoho druhého stejně, jako on může podržet nás**.

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 5.5.2024)